

Единъ брой 2 гроша.

ТУРЦИЯ

Единъ брой 2 гроша.

ВЪСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, НАУКА, КНИЖЕВНОСТЪ, ЗЕМЛЕДѢЛІЕ И ТЪРГОВІЯ.

ТУРЦИЯ излиза сѣкъ петъкъ на голѣмъ листъ, и сѣкъ полудѣлникъ на малъкъ. Година та цѣна за въ Имперіята, по царската поща, е 4 бѣли мелжилета вънъ отъ Имперіята, 5. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годинни и предплатени. Писмата за редакціята сѣ надписуватъ до Н. Геновича, редактора и издателя на вѣстника. Външните настоятели отговарятъ за вѣстника. Подписката на спомоществованіята става въ Цгрь-Бейоглу, Асма-Меджилъ № 23.

ЩО СТАВА И ЩО ВЪРШИМЪ.

Народното въспитаніе тогава бина по полезно и по съвършенно, когато вещественното развитие върви съразмѣрно съ духовното и нравственното. Ако е, дѣйствително, истинна че както човѣцитѣ частно така и народитѣ въобще не трѣба да са занимаватъ само съ вещественнитѣ ползи и да са хранятъ само съ хлѣбъ, нъ трѣба въ сѣщото врѣме да са гържатъ, даже и повече, за нравственното си развитіе и за възвишената си духовна храна, то не по малко истинна е, и не по малко неоспоримо е, че безъ непрѣстанното заглѣгане за удовлетвореніе на ежедневно прѣдставяемитѣ нужди и за постепенното подобряване на вещественното си състояніе, човѣческитѣ общества не само не могатъ да придобиятъ желаното умствено развитіе, нъ падатъ още неусѣтно и несъзнателно въ едно униіе, въ едно такова ниско и негли рабобѣлно положение, което удава у тѣхъ семјато на сѣко благородно чувство и спира развитіето и изявленіето на сѣко възвишено стремленіе, отличителны качества на образованитѣ въ сѣко отношеніе човѣчески общества. Сиромашіята не е нито лошевина, нито порокъ, нито срамъ, ако тя не е горчивъ плодъ на лѣнливостъ, на безредіе въ живота, на злоупотрѣбленіе съ намѣренъ или частно придобитъ имотъ. Нъ сиромашіята са показва обыкновенно въ общество малодушна, бездърствна, непрѣдриемчива, сѣкога почти готова на сѣко рабобѣлство, ако нѣма силны убѣждения, плодъ на здравъ и нравственно въспитаніе, които да упазятъ независимостта на честный характеръ и въ най крайната бѣдность. Сиромаша, ако, неповлѣтимъ въ добротѣ си начала и строгъ пазителъ на честността си, не са склонява да клати шапка сѣкадъ и въ сѣкому по каква-либо причина, той обаче, лишенъ отъ сѣкаквы средства, принуденъ е сѣкога отъ положеніето си да бѣде по ограниченъ въ дѣйствіята, да са счита нѣкакъ си по долѣнъ прѣдъ другитѣ, да са свинява, да са прѣтѣснѣва, и да лишѣва себе си и семейството си отъ онова сладко удоволствіе, което причиняватъ само едно прилѣжно нравственно въспитаніе и едно малко или много охолно състояніе. Който нѣма друга мисль освѣнъ какъ ще може да купи на пазаренъ день нѣколко омы долно жито за гладнитѣ му дѣца и по кои крайща на нѣкоя долиня ще може да събере една шѣпа копрыва или кпслецъ, оставена отъ други нему подобни въ обществото, той нито умъ има да мисли за нравствени и умствени въспитанія, за черковны независимости и за отечество, нито врѣме да са занимава съ нѣща които излизатъ изъ тѣсний кръгъ на оскудный му животъ. Самитѣ общи и частны

мисли за него сѣ какъ да прѣхрани самъ себе си съ бедствующето му семейство, и какъ, най много, да плати данѣка, който често го лишѣва и отъ самото за единъ сиромашъ удоволствіе — сѣня.

Но това което са случва ясно въ човѣка, става въобще и съ народитѣ. Истинна е, че днесъ сѣкадъ почти общій гласъ е ученіе. Нъ ученіето никадъ по свѣта не става даромъ, защото и тамъ дѣто са казва въобщъ че было узаконено даромъ, то са пакъ плаща ковенно отъ народа чрѣзъ данѣцитѣ. Истинна е такожде че образованитѣ народы стоятъ сѣкога на по высокъ степенъ отъ неовѣжитѣ, нъ неоспоримо е въ сѣщото врѣме че безъ едно съразмѣрно външесъственно благосъстояние плодовѣтъ на простотеоритическото образование биватъ безъ дѣйствіе върху ежедневиный практический животъ. Колко теоріи, колко изобрѣтенія бѣ останала за тѣло врѣме голы думы и простъ шумъ, ако не бы дошла да имъ приобщи, тѣй кажи, плоть и кръвь, животъ и движіе силата на богатството, очарователната и животворящата сила на капиталъ? Высоки сѣ, высоки по нѣкогажъ до облачатѣ, отъ които займствуватъ и мрачный си ренгъ, сѣ теорити и философитѣ на силный днесъ нѣмскый народъ, нъ познато е, отъ друга страна, и трудолюбіето на този народъ, позната е пѣсливостъта му, позната е търговското му и промышленно движіе. На высокъ степенъ стои такожде и въ Франція науката въ сѣко отношеніе, каквото и да мѣлатъ по тѣзи частъ пріятелитѣ и враговѣтъ и; но безъ богатството тя не щѣше само да са побѣди отъ нѣмцитѣ, тя можеше да са лишѣ за много врѣме и отъ свободата си, когато днесъ слѣдъ едно нечувано съкрушеніе тя можѣ да откупи завоеваната си земя въ едно кратко врѣме чрезъ огромны и невъобразимы количества, които извиратъ изъ богатѣтъ и и избилны нѣдра и течатъ и са прѣливатъ въ Германія като златовлекущи рѣкы. Не казвамы тука нищо нито за Англія, нито за Америка, нито за Голландія, мѣста, въ които народното естествено благоразуміе сѣкога е умѣло да съедини теоріята съ практика та, умственното развитіе съ практичный духъ, духовното удоволствіе съ вещественното благоденствіе. Не! Въ днешнитѣ особенно врѣмена, величеството на единъ народъ тогава само бива истенно и дѣйствително, когато вещественното развитіе върви съразмѣрно съ умственното. Народъ сиромашъ и бѣденъ нито наука както трѣба може да придобые, нито достоѣніето си да заварѣ, нито бѣдѣщето си да оздрави. Народната сиромашія е червей който непрѣстанно гложѣ народното сѣществуваніе и въспира сѣко развитіе, тѣ-

лесно и душевно. Каквото благоприятны и благозвучны гласове и да излизатъ често изъ посрѣдъ него, до като не са чуе въ сѣщото врѣме и привлекателный и всесильный звукъ на златото и на среброто, тѣя гласове ще вхитѣ сѣкога като отзивъ въ корія или въ пещера безъ никакво послѣдствіе, и този народъ голъ и босъ въ цѣлокупността си, ще са стѣснява ту отъ тукъ ту отъ тамъ до като, най послѣ, изнуренъ и истощенъ, подчинны негли самоволно, ако не тѣлото си, то поне, безъ сумненіе, волята си, дѣятелността си, и труда си, на единъ другъ народъ или на едно друго общество, по развито и по богато.

Токмо въ онова врѣме, въ което сичкитѣ почти малко или много просвѣщенны народы възхожъ порады новитѣ изрядны откритія, въ единъ по новъ животъ въ вещественно отношеніе; почна и нашъй народъ да са занимава съ единъ общъ и важенъ въпросъ за въстановленіе на черковната си свободность. Врѣмето бѣше му, въистинна настанало, а не смы ний които ще оспоримъ праведността и важностьта на този въпросъ, който събуди българщината изъ дълбокыя и сѣнь и развы поможѣ и чувството на самосвѣстѣта. Нъ свѣта измѣни лице въ това двадесѣтигодишно растояніе, и българскый народъ нѣма врѣме и неможѣ да научи нищо отъ щото са извърши около него и далѣкъ отъ него. Сичко са върши, сичко са движи, сичко е зело другъ образъ около него; той стои та чака; чака да са рѣши въпроса, да са избере черковенъ началникъ и, като са избере черковенъ началникъ, да са испратѣтъ владыцы по епархіитѣ, по сичкитѣ епархіа безъ исклученіе ни на една, и, като са прѣятѣтъ владыцы, да са не знаемъ що и какво. Старѣтъ измрѣхъ, младѣтъ остарѣха, дѣцата станаха мѣжѣ цѣлы и новы поколения са въспитахъ въ тѣя ожидания, които често замѣнихъ радостъта ни съ горчивина, и обратно. Съ тѣхъ са хранимъ еще и днесъ почти исклучително. Нъ нека поглѣднемъ около себе си. Когато ний всенародно и съ сичкитѣ си усилія бѣхмы са вдали въ общій подвигъ за основаніето на независимата си черкова, повърхностьта на земното кѣдбо са почти произмѣни и вещественното благосъстояние на обществата са умножи сравнително. Рѣкы зехъ видъ на редовны и многолюдны пѣтища, планины са пробыхъ въ коренитѣ си отъ една край до другѣя, морета са населихъ отъ движны великолѣбны злѣния, хиляы желѣзны пѣтища са кръстосавѣтъ начасъ въ хиляды и хиляды направленія, товары стоки са принасятъ като на лѣтацы крыла отъ единъ край на свѣта до другъ, телеграфически жицы, въздушны и подводны, свързватъ градъ съ

градъ, държава съ държава, свѣтъ съ свѣтъ; разстояніята са почти унищожени, богатството са умножи, и сичкитѣ образовани общества дѣломъ видѣхъ и испитахъ какви полезни плодове може да произведе тази невидима сила.

СТАНЪЛОТО СТАНЪЛО!

Далечъ сме отъ полето на работитѣ, за да познаваме тѣхното вътрѣшно значение. Нѣ ако сѣдимъ по онова, що вицѣмъ отдалечъ и чуваме, ако са водимъ по външния изгледъ на онова, що става въ Цариградъ, въ Русе и другагѣ, ний съ голѣма вѣроятностъ можемъ да кажемъ, че царскій ферманъ за българската екзархія е останалъ мъртва буква и че силата му отдавна са е изгубила.

Упорството или интригитѣ на гръцкѣтѣ тѣхната незаконна схизма и други подобни нѣща докараха фермана до безсиліе, до паданіе.

Да, фермана е вече падналъ, както са види отъ много работи и особено отъ това, що е казано на гръцкѣй патрикъ и що са върши въ Русе.

На гръцкѣй патрирхъ е казано, че може да проважда въ Румели редомъ владыци, дѣто са поискать отъ населеніето.

Въ Русе гръцката черкова не само са отваря выпрѣки постановленіята на фермана, нѣ тая черкова получава нѣкакво утвърждение на постоянно чръзъ подареното отъ правителството мѣсто.

И да нѣмахме други данни, тѣзи два факта сѣ достатѣчни да ни покажатъ, че царскій ферманъ остава безъ изпълненіе.

Ний не ще си позволимъ да осмѣждаме тази работа, защото това е празенъ и бесполезенъ трудъ. Когато му бѣше врѣмето, ний казахме нашето слово върху фермана.

Ний бранихме фермана, додѣто не бѣше падналъ, и си изпълнихме дълга. Трѣба да си кажемъ обаче че не го бранихме, защото го намирахме не толкози износенъ за българетѣ. Ний го бранихме, защото искаха да ни го зематъ по настояваніе на нашитѣ врагове и да ни го замѣнятъ съ другъ, който да освѣщава беззаконнитѣ рѣшенія на Фереръ.

Въ паданіето на фермана само по себе ний не намираме нищо лошо, нищо вредно за българскій народъ. Зло виждамы ний въ интригитѣ на гръцкѣтѣ. Ний искамы да са земе полезността на двата народа на вѣзми и да са неоправдава единъ многочисленъ работнически народъ зарадъ хатъра и ползата на една шепя гърци.

Нѣ като гласа на българскій народъ не са послуша може по важни причини, и като даденъ нему фирманъ вече са упраздняява и беззаконната схизма получава сила на законъ, намъ не остава друго освѣнъ да земемъ во вниманіе благоволеніето на правителството и да са покоримъ на необходимостта.

Отистина въ този случай народа прѣтърпѣва нѣкакъ едно униженіе, нѣ понеже таквази е волята на правителството, ний трѣба да го прѣнесемъ съ търпение. Станѣло то не са врьща. Не ще можемъ да повърнемъ и силата на фермана ако то не са иска отъ правителството. Ний трѣба да са утѣшяваме, че не унижихме сами себе си до интриги за да тържествуваме надъ гръцкѣтѣ, както тий направиха спрямо нашия народъ.

Ний защищавахме своето право прямо и по законенъ начинъ, додѣто имаше възможностъ. Да оставимъ сега невъзможността и да са приготвимъ за новий редъ на нѣщата, като видимъ какви ползи можемъ да извадимъ отъ този рѣш.

Ний казахме, че фермана не бѣше до тамъ изгоденъ за българетѣ; да покажемъ защо казваме тий. Той ни правеше зависими отъ най голѣми наши врагъ — гръцката патриаршія въ отношеніе на мърото, на прѣбываніето, утвържденіето и служеніето на екзарха въ Цариградъ, и още въ много нѣща по черковно-вѣроисповѣдни въпроси.

Освѣнъ това той не обѣщаваше на сичкитѣ българе духовно освобождение. Въ много епархіи щѣха да останатъ наши брата да стѣнатъ подъ тираническата властъ на гръцкитѣ владыци, защото на много мѣста българскитѣ гласове не щѣха да съставлятъ узаконенитѣ двѣ трети.

Като пада по гръцкото ценіе, фермана пада и въ тѣзи свои узаконенія и сѣкава връзка между българскій народъ и патриаршіята са сѣкава. Отхвърлений отъ патриаршіята българскій народъ нѣма нужда да иска потвърденіе на духовни си началникъ отъ патриарха и да са съгласява съ него за прѣбываніето на този началникъ въ Цариградъ.

Българскій народъ получава възможностъ да са съедини въ едно черковно тѣло и послѣдний българинъ може да влѣзе въ оградата на народната черкова, ако го иска и ако са сѣбѣ, че е българинъ.

Такви катъ сѣ сѣтинитѣ отъ паданіето на фермана, ний трѣба да си помислимъ съ новото състояние на работитѣ и да го посрѣтнемъ като благодаріе. То и наистина е благодаріе, което въ прѣминалитѣ години нашия народъ е желалъ, нѣ не е смѣлилъ да искаже. То е всеконечно духовно освобождение отъ Фереръ!

Каквото прѣминалитѣ упорства и интригуванія на гръцкѣтѣ са обрѣчаха върху главитѣ имъ и на насъ не докараха освѣнъ врѣменни прѣпятствія и тържество, тий ещо и отъ сегашнитѣ имъ дѣйствія не ще излѣзе за тѣхъ освѣнъ по голѣми срамъ, а за насъ по голѣма полза.

Който се е далъ трудъ да помисли върху цѣлий ходъ на черковний въпросъ и да земе во вниманіе до колко сѣ были полезни за съзрѣваніето на нашия народъ прѣдшнитѣ сички отъ гръцкѣтѣ, той никакъ не ще са наскърбява отъ паданіето на фермана днесъ, когато вече имаме една черкова, когато до нѣмѣтъ сме пристѣпвали да са устрояваме черковно.

Обединеніето на цѣлий нашъ народъ подъ едно черковно началство, пълната независимостъ на българската черкова въ сѣбѣ отношеніе, свободното прѣбываніе на българскій черковенъ началникъ въ Цариградъ, ещо по голѣмо съзрѣваніе на българската мисль за българскитѣ интереси, — това сѣ прямитѣ и непосредственитѣ сѣтинни на паданіето на фермана. При тѣзи сѣтинни има и други посрѣдственни, нѣ ний ще поговоримъ за тѣхъ, както и за лошото отъ паданіето на фермана, въ слѣдующий брой на «Турция».

Сега ще свършимъ съ увѣщаніе къмъ народа да са не стрѣска отъ празни страхове, че съ паданіето на фермана бѣхъщето на нашия народъ и на нашата черкова сѣ компромитирани или изгубени. На-

противъ, бѣхъщето имъ именно чръзъ това са оздравява, както ще покажемъ и по нататѣкъ. — Т. Икономовъ

— Г-нъ Икономовъ ся лѣжи тамъ дѣто казва че нашия народъ са онеправдава съ паданіето на фермана. Напротивъ той пеще много и твърдѣ много отъ това. Сѣки знай че фермана са издаде съ цѣль да възстанови едно спокоженіе между гръцката патриаршія и българскій народъ. До дѣто работитѣ стояха на едно мѣсто, правителството употребѣ сичкитѣ възможни усилия за да накара патриарха да прѣйме фермана. При сичкитѣ тѣзи усилия на правителството за помиреніе на двѣтѣ страни, гръцкѣй патриархъ си знаеше пакъ неговата и отказване да припознае рѣшеніето на правителството. По едно промѣненіе на работитѣ, правителството са принуди да тури въ дѣйствие гражданската частъ на фермана съ надѣжда че по нататѣкъ религиозната негова частъ ще са расправи примирително между патриаршіята и българетѣ. Въ противното излѣзе на очакваното. Въ своя гнѣвъ отъ извършеното патриаршіята прогласи не само отцѣпленіето на българскій народъ отъ гръцката черкова, нѣ още извержи и проклѣ сичкото ни високо духовенство. Това отцѣпленіе и тѣзи изверженія туратъ край на сѣкакви бѣхъщи черковни сношенія на нашего духовенство и на нашия народъ съ гръцката черкова и съ гръцката патриаршія.

Да искамы почитаніето на фермана въ единъ такъвъз прѣвратъ на работитѣ ще е слѣдователно едно доскоосадително нѣщо ако не безъ значеніе. Ний трѣбува да разберемъ днесъ сички че фермана не отговаря на работитѣ. Правителството неможе да го наложи на патриарха по тѣзи проста причина че патриарха казва че не ще въ своята черкова българскій народъ. Това, мислимъ, е ясно като двѣ и двѣ четири. Прѣдъ едно такъвъз рѣшеніе на патриарха, извършено и казано тържественно, ний не намирамы за умно да ся държимъ за фермана. Споредъ насъ два пѣти има отворени: или да са подчинимъ безусловно на патриарха или да прогласимъ своята независима черкова. Българскій народъ неможе да прѣгърни първий пѣтъ безъ да оближи онова което еплотъ, нѣщокоето ще бѣди безчестіо. Остава му вторий пѣтъ. Този е единичкѣй пѣтъ който ще приготви спасеніето на народа. Пълната наша независимостъ а черкова ще осѣществя народното обединеніе и духовный ни напредѣкъ. Не трѣбува прочее кандиление съ фермана. Фермана е днесъ една мъртва буква. Устройството на народо-черковнитѣ ни работи са намира въ прогласеніето на независимата на черкова. Това дѣло само ще ни спасе отъ гръцкѣтѣ; сичко друго ще бѣде празно. Защо бавимъ прочее нейното прогласеніе? — (Р.)

БЕРАТА НА ГРЪЦКѣЙ ПАТРИАРХЪ.

Миналата сѣбота правителството испроводи берата за припознаване на гръцкѣй патриархъ. Публиката знае че отъ осемъ години насамъ гръцкитѣ патриарси, опредѣлени на царградското сѣдалище, сѣ занимавали своитѣ служби безъ бераты отъ правителството. Причината на това отсѣствие на бераты на гръцкитѣ патриарси бѣше черковний български въпросъ. Кога-

то този въпросъ захвана да са усилява въ народа и когато правителството разбира че тази работа ще са свършило сь едно спогождене на двѣтъ страни или чрезъ едно съвършено отцѣпленіе, правителството отказваше да даде потребныѣ оераты на гръцкыѣ патриарси такыѣ какыѣ сѣ были отъ старо врѣме. Правителството искаше да ги поправи като исклучи при врѣмнно българскыѣ епархїи, а патриарсыѣ не приемахъ подь никакво условіе това поправленіе. Нашыѣ епархїи са намирахъ въ споръ сь гръцката патриаршія и правителството не можеше и не трѣбуваше да признава нейната властъ тамъ отъ дѣто тя са отхвърлеше, безъ да излѣзе вжнь отъ вѣсата на правдата и на безпристрастіето. Правителството отлагаше прочее работата и тази линия на поведене бѣше най мѣрната. Обаче днѣсь не е веки тѣй. Българо-гръцката распри са намира конечно и невѣзвратно развързана въ полза и на двѣтъ страни. Българскыѣ народъ отначало не е прѣставалъ да изражава дѣто трѣба всеобщы желанія за възобновеніето на своята независима черкова. Какво правяше гръцката патриаршія? Тя отказваше сѣбѣи категорически да даде удовлетвореніе на тѣзи желанія. Единъ царскы фирманъ са бѣше издалъ отъ правителството за спогождене на двѣтъ страни. Българетѣ прїѣхъ този фирманъ, нѣ патриаршіята го отхвърли энергически. Какво послѣдва отъ тази рѣшениа? Послѣдва това че българскыѣ владыци са рѣшихъ да священнодѣйствувать и прѣгответхъ сь това священнодѣйствіе прогласеніето на независимата ни черкова. Грѣцкыѣ патриархъ отхвърли народа ни отъ СВОЯТА черкова и глупаво нѣщо е да искамы сега изпълненіето на фирмана. Ный съставимъ днѣсь една черкова отдѣлна отъ гръцката, нѣ нѣ отъ вселенската черкова. Тѣзи черкова ще са узакони на основаніе на древныѣ наши канонически черковы. Ако Султанъ Мустафа II е уничижилъ администраціята на нашата независима черкова, то Султанъ Абдулъ Азизъ може безспорно да въстанови тѣзи администраціа на черковата ни. Ный не виждамы прочее никакво неприличіе въ подновеніето на берата за вѣдомството на гръцката патриаршія. Патриарха претендирва да има свои стада въ българскыѣ епархїи и за това той налѣгаше да земе древныѣ си берать. Нѣ какво ще му помогне древныѣ берать ако нѣма стада? Единодушното желаніе на народа е было да са съдобе сь своя независима черкова. Единъ купъ обстоятелства спомогнахъ за осъществленіето на това патриотическо дѣло. Това като е тѣй, ный смы твърдо убѣдени че народа нѣма нкога да са отклони отъ българската патриаршія. Той ще даде сь това едно доказателство на здравъ разумъ и на просвѣтена свѣсть.

НАРОДО-ЦЕРКОВНЫѢ НИ РАБОТЫ.

Народо-церковныѣ ни работы сѣ стоели отъ нѣколко врѣме насамъ се на едно мѣсто. Това застояваніе на народо-церковныѣ ни работы е давало мѣсто за распрскваніето на различни слухове. Ный са въздержамъ да говоримъ за тѣзи слухове, първо защото тѣ сѣ произлѣзвали отъ личны користолюбїа, и сетѣхъ защото ексарха не е способенъ да направѣ нѣщата които му са приписвахъ даромъ. Едно

врѣме са каза че дѣдо Антимъ I-й былъ влѣзалъ въ тайны прѣговоры сь патриаршіята за да изработи едно спогождене между тѣзи патриаршія и ексархіята, когато едно подобно спогождене е невѣзможно да стане по самото естество на работыѣ. Другы пакъ рѣче са че патриарха и ексарха сѣ были согласили помежду си за да подчиняѣтъ народа ни подъ вѣдомството на първыѣ посредствомъ нѣколко хиляды дари дадени на послѣдній. Нѣ сичко това е было дѣрта дѣла. За тѣзи человѣцы които имажъ понїе отъ работы подобны на народо-церковныѣ ни, такыѣ прѣположенія или мѣлвы сѣ были сѣбѣи смѣшны ако нѣ зложны. Какъ може патриарха да въспрїеме да има да прави сь ексарха когато той глѣда на послѣдній като на мірско лице? Какъ може ексарха да продава черковата на народа когато знае че народа нѣма нкога да прїеме подобно продаваніе? Сичката истинна, въ работата, е че патриарха както и ексарха са защищавали интересыѣ на своитѣ взаимны паства сь еднаква ревностъ ако не сь еднаква способностъ. Ексарха распродви почти редомъ въ България и Тракия българскы владыци. Той е далъ тѣзи днѣ таверны за да расприги българскы владыци и въ смѣсенныѣ епархїи. Той даже ходи зачера при садрамаина за да развържи този въпросъ който стои като трѣнь въ очитѣ на грѣцкыѣ. Той незабравя нищо за да устрои по скоро народната ни черкова. Нѣ ако сичко не върви споредъ волята на ексарха и на народа, причината на това не е въ ексарха а въ самата заплѣтенностъ на работата. Една заплѣтена работа както бѣше българо-гръцката неможеше да са расправи скоро. Не казвамы че двоумленіето и страшливостыѣ на ексарха не са помагали за застояваніето на работыѣ ни; нѣ това двоумленіе и тѣзи страшливостъ сѣ до нѣидѣ извинителны като земе человѣкъ прѣдъ очи тежката отговорностъ който дѣжи върху ексарха въ сѣка работа и въ сѣка постыжка. Въ сѣкы случаи днесъ работыѣ влизать въ нормалныѣ сиреди. Грѣцкыѣ патриархъ нѣма вече нищо общо да прави сь българскыѣ патриархъ. Отцѣпленіето на двѣтъ черковы е направено. Вѣдомството на българската патриаршія ще са распростре на сичкыѣ мѣста дѣто има свои чада. По първыѣ отъ нашитѣ владыци сѣ повыканы отъ епархїитѣ си за да додѣтъ въ Цариградъ. Цѣльта на тѣхното повыкваніе тука е да са прогласи независимостыѣ на народната ни черкова. Това дѣло ще бѣде най славно и най патриотическо за владыцыѣ ни. Тѣѣ трѣбува единъ день по скоро да го извършатъ за да осягорятъ черковата на своя народъ. Стига са е вѣдѣвать народа сь единъ фирманъ който нѣма никакво значеніе какъ то при правителството тѣѣ и при добрымъслящыѣ человѣцы. Нашето съвършено отцѣпленіе отъ гръцката патриаршія нѣма да ни извади отъ нѣдрото на православіето, понеже ный осваивамы едно право кое то ни е было грабнато и кое то другыѣ черковы неможатъ да отрѣчатъ безъ да са отрѣчатъ отъ историческата истина. Напрѣдъ прочее!

ИЗВОДЫ ОТЪ ДОНИСЫѢ НА Ч. ТУРЦИ.

ЕГРИ-ДЕРЕ-ПАЛАНКА, 15 апрѣлїя. Прѣдъ нѣколко седмицы тукашныѣ грѣцкы владыка Паисїа сь своитѣ нѣколкоина приверженицы, кои сѣ се прѣдали нему и тѣломъ и духомъ бѣше направилъ

некакъвъ махзаръ и го пратилъ до грѣцкыѣ патриархъ сь който казвалъ че жителѣ отъ скопската епархїа са отрѣкли отъ ексархіята и припознали пакъ патриаршіята. Тоя капазанскы махзаръ са протестувалъ веднага сь единъ телеграфъ до великкы везиръ и съврѣменно са помоли шото отъ какъ снабди сь берать опрѣдѣленный ни отъ ексархіята владыка Г. Доротей да ни го испроводи по скоро въ скопската ни епархїа, защото го изискуватъ черковныѣ ни неурѣдности. Сега пакъ се пише въ грѣцкыѣ вѣстникъ Неологосъ че тукашныѣ владыковы приверженицы въ особно свое прошеніе просили отъ патриарха защита отъ притесненіето, което имъ ужъ правила жителѣ българскы схизматицы. И тука е сега за питаніе: дали българетѣ схизматицы притѣсняватъ нѣхъ, или они — българетѣ? Ако земѣхъ прочее да набродимъ кѣйвѣтыѣ, лукавствата, интригыѣ, притѣсненїята и злоупотребленїята нѣхъ срѣщу невинныѣ, простодушны и вѣрнопопдажны тукашны българе, трѣба да напишемъ цѣль единъ томъ книга. Между тѣхъ доста има обнародваны въ уважѣмый ни вѣстникъ. Българетѣ отъ своя страна нищо не сѣ имъ сторили, нито даже могатъ да имъ сторятъ, имайки они за свой покровитель и защититель Паисїа, който посредствомъ азитѣ кой то той по своя косвенна припорѣжа опрѣдѣлява въ мезишныѣ, струва сичко, което зависи отъ него за да унѣтѣва неправедно вѣрнопопдажны родолюбивы българе; посредствомъ тѣхъ той глѣда да забърква случившата сѣ давїя на некогѣ българина, само и само за да са приули оны саромахъ българинъ да цалува свята му дѣсница и да са отрѣче отъ българската ексархїа ако иска да му са свърши работата. Той за да има влѣянїе въ правителството посочва за ази само такыѣ лица, които сѣ нему привержаны както шо сѣ тука дѣдо Ангелїнъ членъ на давїе мезишны и поплъ Алексїа членъ отъ идаре мезишны. За първыѣ лани нѣколко пакти са подавахъ протести отъ народа за да не е членъ въ мезишны; нѣ владыката сичкыѣ тѣѣ протесты глѣзы подъ нозетѣ си и сполучи да го остави пакъ на истѣто му, на което е и днесъ. Вторыѣ заради вѣрностыѣ и неуоимыѣ му заслугы, замести го въ мезишны като еспиритъ откогато прѣждебывшїѣ поплъ Иванъ са прїѣздили сь общаната и сь народа. Тѣѣ двамата сѣ най горѣщыѣ и жаркы защитныцы на владышкыѣ злоупотребленїя, по тѣѣ причина чегы е избралъ за ази. — Подписныѣ въ махзара, казва Неологосъ были до 50 мірскы и 7 священнически. Тука има само 5—6 фамили българе който са гърчелѣ и единъ двама священницы. Слѣдовательно тѣѣ ако бы подписали въ махзара си и жѣныѣ, и дѣцата, и слугыѣ и служанкыѣ си пакъ не е вѣроятно че ще са вѣскачи чыслото имъ на 50. Но нека кажемъ че заедно сь ситныѣ грѣцы сѣ толкова. Града Паланка сь окружіето му, населява 7,000 новуза българе, отъ които само 50 души отъ тѣхъ исватъ да останатъ подъ грѣцкото духовенство. За 50 души грѣкоманы ный не вѣрваме шото правителството да прѣврѣ 6,950 души, кои съгласно сичкы протестувать срѣщу сѣко покушеніе, направено за подчиненіе на грѣцката патриаршія, и сѣкога останаѣтъ вѣрны както къмъ царя си, така и къмъ българската си Ексархїа.

И тука тѣѣ година презъ зимата са наслѣдѣвахме сь топло и хубаво врѣме. Дарвѣта оше презъ февруарїя начнаха да цѣватъ.

Когато сключвахъ писмото си, научихме са че пристигнала отъ Призренъ до каймакѣина ни една вайска заповѣдъ сь кою са заповѣдало да са не собиръ мирїа нито за българскы нито за грѣцкы владыка, докѣ са конечно не рѣши въпроса.

СѢКАВЫ НѢЩА И НОВИНЫ.

— Азизѣ бей, посланникъ въ Вїена, са опрѣвилъ изгромачїиѣ на царскыѣ тѣвѣцъ; Салудлахъ бей, драгоманїиѣ на царскыѣ дѣвѣцъ, са опрѣвилъ мюстешарїиѣ въ министерството и обшечерковното прѣдѣленїе; Кабула паша, прѣждебывшїѣ министръ на търговїята, са опрѣвилъ посланникъ въ Вїена; Куршидъ паша, министръ на евакуа, са опрѣвилъ мюстешаръ на великыѣ везиръ; Салжакъ паша, бывшїѣ министръ на финанцїиѣ, са опрѣвилъ директоръ на цариградскыѣ гюмрукъ; Кемаль паша, членъ отъ Шуран-деветъ, са опрѣвилъ министръ на евакуа.

НОВЫЙ ЗАКОНЪ ВЪРХУ ПЕЧАТА.

Прочитамъ въ Левантъ Таймсъ:

Както бѣхмы извѣстили, новый законъ върху печата е готовъ. Този законъ са изработи върху основата на вѣтъхъ. При все това челоуѣкъ заблѣжавъ въ него коренны поправленія. Тѣхъ, споредъ новый законъ, сѣко лице което бы поискало да издава единъ политически вѣстникъ, трѣбува да даде грима здравы порчиѣлы които да потвърдятъ нѣговата честность и способность. Тѣзи гаранція ще са потвърждава още отъ религиозната власть ако просителя е турскы подданикъ и отъ консулската власть ако е чужды подданикъ. Освѣны това, една сума отъ 40 турскы лиры ще са дава на писанието на смѣткы при министерството на вѣншыны работы въ размѣна на исканата воля.

Сѣкы прѣтъжатель на вѣстникъ, които бы поискалъ да прѣвѣра волата на вѣстника си на нѣмото на единъ други челоуѣкъ ще дава само 20 турскы лиры. Поче, глобны и затворы сѣ значително увеличены въ новый законъ, колото са тѣхъ до вѣстникарскы постѣжы.

Единъ новъ законъ върху печатницы въ царщината са изработи сѣщо тѣхъ. Спорѣтъ този законъ, печатницы които зависяхъ до сега отъ министерството на общенародното просвѣщеніе, ще сатурятъ, за напѣтъ подъ надзора на писанието на печата. Сѣкы ступаніи на печатница ще е длѣженъ да подлага, на прѣдварителното удобреніе на уваженіето на печата, сѣка книга които печата, подъ наказаніе да види печатницата си затворена ако не са съобрази съ закона.

ИЗВОДЫ ОТЪ ДОПИСКЫ НА „ТУРЦИЯ“.

БАТАКЪ 15 Априлиа. Нашето село Батакъ лѣжи въ ребрата на Досната. Жители му са поминувать съ дѣскарство, земледѣліе и странствованіе. Прѣтъ селото ни, за въ Македоніа, минува керванъ-юду, по който минувать отъ разны народности, челоуѣкы живущы въ царщината. Селото ни, както казахме, като е въ такова мѣстоположеніе жители му много често страдаютъ отъ разбойницы и убійства. Ето напирѣтъ какъво са е случило прѣтъ миналата и тѣзи година, въ които до сега са станали три убійства.

Первото. Миналата година прѣтъ октовріа нашъ единъ селянинъ бѣше отишълъ съ момчето си на чярка си, който лѣжи на карлѣжа. Въ това врѣме като нѣмъ са былъ загубилъ коня, момчето отишло да го търси, въ като немогло да го намѣри вървало са пакъ на чярка при татка си; тогава ставя татко му, та отива да търси коня. Въ забикаланіето си да търси коня, той былъ синагъ (споредъ доказаніето на друго едно момчѣ, което го видѣло) и влѣзълъ въ Новомахленската мѣра. Трѣсилъ, трѣсилъ та изтѣрсилъ... челоуѣка стана невидимъ и до днѣсь!

Второто. Пакъ прѣтъ сѣщата година на Ноемвриа нѣколкоина отъ нашиѣ селяне ставать единъ день да идѣтъ по търговіята си за каѣтъ Драмско. Тѣхъ минувать прѣтъ Досната и прѣскаватъ една вечеръ на горный Доснатъ ханъ (на хана на Отинъ-Оглуларъ, Доснатлиа) дѣто пристигнали други краджіи (Доленлиа Качанъ-Оглуларъ) и тѣхъ за кѣтъ она пѣтъ. На заранѣта трѣгналы сичкы заодно и миналы изъ горный пѣтъ, изъ дослатскыѣ колибы. Въ продълженіе на пѣтуваніето си на едно мѣсто на разстояніе около единъ часъ отъ рѣченный ханъ, излизать отъ ормана двама помоща и прѣсѣрѣщатъ коніетъ на двама пѣтници и ги отмахватъ на вѣтрѣ въ дерето: единый помѣтъ хващаа одногото и изважда ножа си да го съсече, а другый пушталъ съ пушката си та удѣря другыгото който още на часа падналъ и умрѣлъ. До сега виноватыѣ не сѣ хванахъ.

Третье убійство стана прѣтъ текущата година и ето какъ: На 23 февруаріа мнозина нашенцы отидохъ да си орѣтъ и сѣять нивы въ мѣрата ни, която е близко до Новомахленската мѣра. Когато напѣтъ си орѣхъ надолѣ върху нѣмъ въорѣжены лѣвои Турцы отъ Ея-Махале. Тѣхъ грѣмывать съ пѣшковыѣ си, и наранявать смертоносно съселенныѣ ни Никола Ив. Крышомѣвъ, Нестора Ганевъ и други четирима. Прѣтъ отъ тѣхъ челоуѣкы издѣхна и остави младата си сѣпура съ дѣвъ момчѣта одного на 4 а другото на една година. Него погрѣбаха на онова мѣсто дѣто го убиха. Вѣчна му память!

И за това послѣдното убійство са обиди на мѣстната власть. Убийцыѣ са хванахъ, нѣ за тѣхъ

наказаніи законныѣ остана на страна. Нека бѣде извѣстно, че тѣмѣта погубены нашенцы припѣхъ ежегодо на прѣкатъ касса почече отъ пѣтъ хилѣды грошовъ: а сѣтъ, освѣтъ че челоуѣкы сѣ скрѣхъ въ земата и кѣшты нѣмъ са затворихъ, нѣмъ отъ и отъ когото да са земата тѣхъ пары и са вѣсѣтъ въ рѣчената касса. Нѣхъ когы, когато доидѣтъ въ селото ни зашѣта и ни поискать подишы съ общы (сѣлскы) пѣчѣтъ, за да не употребяваы и носимъ орѣжіа, даване; а на турцыѣ нѣмъ не са забранява, въ даже и на жены нѣмъ са дозволява да носѣтъ орѣжіе, когато парската дѣла е само войничыѣ да са въорѣжены. Иако нѣмъ, Г-не Редакторе, за такова едно главно село като Батакъ, отъ което царщината ежегодо прѣйма чѣтырѣстотѣхъ хилѣды гроша гелѣръ а пакъ да не са освободы отъ такыва разбойничества!

ДЖУМАЯ 18 априлиа. Иаа довольно врѣме какъ не ви е писано нѣщо и за нашъ градецъ, нѣ като не е имало сѣщо да ви са похвалимъ, за това сны и мѣчхали. Сега обаче съ радостъ и благодареніе ви даемъ за дѣятельностьта на учителя ни Захаріа Стойчевъ, кой съ труда си може да сполучи за да сѣ живи заспало ни по нѣкомъ частымъ кѣприцѣ, читалище, кое на 15 текущого са отвори, и вече брой выше отъ 40 члена. За писаніето още на нѣколкоина млади въ чѣсѣто на това свято дѣло, крайно ще ма зарады и насрѣчи да пиша за напѣтъ нѣщо по выше относительно за въскрѣсѣнато ни читалище, а сега толкова.

Други новости отъ града ни нѣма. Хорѣтъ сѣ опламѣны и наскрѣбены по причина на нѣманіе на зиманіе и дѣлніе, а най много пакъ като нѣма никаквы цѣны на тютюна, който е главногто произведеніе за поминѣтъ на тукашното населеніе. Сичко епѣ! Кѣсѣтъ голѣмъ! Колкото за общественныѣ работы, тѣхъ си отивать поспѣтъ, така и училищный успѣхъ върви напѣтъ.

СѣКАКВЫ НѣЩА И НОВИНЫ.

— По заповѣдъ на Султана, мѣсечината на Априля бѣй (бывшій посланникъ въ Виѣна) като драгоманъ на царскы диванъ, са вѣскачила на 25 хилѣды гроша. Умноженіето е отъ 2500 лиры англійскы въ година.

— Момѣтъ бѣй Мисирлюгу, банкеринъ на Султанъ-валиде, и единъ отъ най богатѣтъ арменскы сарѣфы умрѣ зачера отъ дама въ кѣпѣтата си на Бейоглу. Покойный бѣше на възраст 58 годишна.

— Пишѣтъ отъ Батумъ на Туркы: Многобройны злодѣяныѣ са стружѣтъ въ града ни. Сѣкы мѣсѣтъ нѣмъ едущыи да са говоры за убійства и кражбы. Убийцыѣ и крадцыѣ сѣ се черкезы.

— Прочитамъ въ Куріе д'Орианъ: Мнозина отъ нашиѣ сѣбратѣ извѣстихъ че единъ посланникъ на ачинскы Султанъ е пристигналъ въ града ни. Казать че това високо лице е дошло да принесе на падишаха сузеренство на ачинското царство. Извѣстно е, че това царство са немѣра въ война съ холандцыѣ.

— Единъ телеграмъ отъ Виѣна извѣстѣва че черносгорскыѣ кѣлѣзъ шѣтъ да пристигна на 12 мѣя въ Виѣна за да посѣти изложеніето и да сѣ договори за напѣрата на единъ войскы и търговскы пѣтъ между Далмация и Черно-гора. Той шѣтъ да сѣ срѣщѣтъ тѣхъ съ сѣрбскыѣ кѣлѣзъ.

— Зачера генералъ Игнатіевъ, рускы посланникъ ходи при великый визирѣ и ина единъ дѣлѣтъ разговоръ съ Мехмедъ Ружия паша.

— Новый турскы посланникъ при рускы дворѣ Кіаизъ наша трѣгѣна вчера за Петербургъ. Много са очаква отъ него за стѣпаніето на добрыѣ сношенія между турското правителство и руското.

— Българското тука Читалище ни отпрати сѣдѣющето писмо, съ молаба да му дадѣмъ мѣсто въ листѣ си.

Господине Редакторе, добрыѣ челоуѣкы и сѣдѣтъ смъртъ си, чрѣвъ добрыѣ си дѣла, сѣкогы оставяѣтъ живы вѣспоминаныя въ общество.

Читателиѣ ви са научихъ за ужасната загуба която прѣтърѣе частно Г-нъ Д-ръ П. Минчовичъ въ Тула, и общо нѣкомъ блготворныѣ нѣмъ заведенія въ лицето на Г-жа Маріа П. Минчовичъ; прѣвый като сѣпура, а послѣдныѣ като покровителѣ. Маріа П. Минчовичъ не е а чѣ между живыѣ, нѣйный обаче дѣла ще останатъ неизгладимы въ памятыта на сичкы оныѣ които е та благодарѣтельствува.

Поклонната като не е можала да осѣществы въ

живота си добрыѣ намѣренія които е имала да подпомогне на нашата бѣдна книжница, въ послѣдныѣ часть на смъртыта си, порчиѣла на сѣпура си мекаръ и сѣдѣтъ смъртыта ѣ, а испѣлѣны това горѣщо нѣйно желаніе.

Достойныѣ нѣйны сѣпура, вѣрѣтъ на общаніето което дадѣтъ прѣтъ смъртынаѣ на приснопомѣнаемата своя сѣпура, съ писмо до одного отъ читалищныѣ членове отъ 15 на този мѣсѣцъ пише, че въ нѣйно память опрѣдѣлява едно състазаніе съ награда 30 лиры турскы което да са повтѣря сѣкы три години до смъртыта му, а сѣдѣтъ смъртыта си шѣтъ да завѣщае едно количество пары, отъ дѣхтыѣ на които да са поддържѣ вѣчно тѣзи награды.

Независимо отъ това, еще и отъ подаренныѣ при смъртына ѣ часть 20 лиры турскы на Македонското Дружество се въ нѣйно память, подарѣва ежегодишно за напѣтъ други 5 лиры турскы на Македонското Дружество, 5 годишны теченія отъ списаніето «Читалище» 2 вѣстника отъ «Турция» и 2 отъ «Право».

Толкова за състазаніето колкото и съ подаренныѣ листове и списанія Г-нъ Д-ръ Минчовичъ възлага на Българското Читалище въ Цариградъ да са располага прилично.

Това като ви извѣстѣвахъ, съ второ че ви явиѣтъ прѣдѣтъ, който Г-нъ Д-ръ Минчовичъ прѣдѣла за прѣвы три годишныѣ періодъ на това състазаніа, на изѣдѣваніето на нашыѣ учены. — Настоятелство на Българското Читалище.

— Общанѣтъ отъ село Батакъ сѣмѣа да изѣражи всенеродно благодарностьта си кѣтъ съотечественниѣ ни въ Цариградъ Г-на С. Иліевича, който благоволи да подарѣва ежегодо, отъ три години насамъ, за училището ни едно годишно теченіе отъ Повѣрѣнното Списаніе Читалище и едно годишно теченіе отъ Право. Отъ три години насамъ, а особенно откажъ са е съставило читалището ни сѣкы посѣтителъ ималъ е добрината да запамѣти добръ въ памятыта си покровителя. Да живѣе Г-нъ С. Иліевичъ! Да живѣятъ такыѣ патриоты, имената на които шѣтъ бѣдѣтъ записаны съ златны бѣквы въ животната книга.

ПОДАРѣЦЫ ЗА ДѣВНИЧЕСКОТО УЧИЛИЩЕ ВЪ КАЛОФЕРЪ.

(Продълженіе отъ Притуркѣ.)

Иванъ Михалевъ гроша 104; Инженеръ Амедеевичъ гроша 104; Ватанъ Мраковлевъ гроша 104; Стойко Лингеревъ гроша 104; Ене Стояновъ гроша 104; Ив. М. Шипевъ гроша 195; Димитръ Витановъ гроша 104; П. Д. Павловъ гроша 104; Хр. Ниговъ гроша 104; Ене Груевъ гроша 104; Тонче Накковъ гроша 104; Докторъ А. Николчевъ гроша 208; Иванъ С. Прѣвовъ гроша 104; Покойный Н. Морфовъ 182; Стойко М. Шипевъ гроша 104; Тоте Еленкинъ гроша 104; Никола Ивановъ гроша 182; Стойку Стояновъ гроша 104; Хр. Вѣляревъ гроша 158; Иванъ Г. Чончевъ гроша 104; Геромонахъ Проксий гроша 93; Архимандритъ Герасимъ гроша 91; Іосифъ Діаковъ гроша 91; Генко Загорчѣто гроша 53 1/2; Ив. Тантѣловъ гроша 53 1/2; Ненку Кацаревъ гроша 52; Нико Христовъ гроша 53 1/2; Минку Еневъ гроша 53 1/2; Коста Ковановъ гроша 52; Генку Марчевъ гроша 53 1/2; Ив. Сахтіянѣвѣвъ гроша 53 1/2; Ив. А. Тончевъ гроша 53 1/2; Никола Витановъ гроша 52; Вѣле Пенковъ гроша 53 1/2; Киро Г. Мининъ гроша 53 1/2; Горный Метѣхъ Кадутерскы гроша 312; Долий гроша 208; Улита Монахия гроша 50; Дамаскинъ Геромонахъ гроша 53 1/2; Манасія Монахъ гроша 20; Хр. Пасковичъ гроша 53 1/2; В. а. Бѣлевъ гроша 37; Иванъ Геневъ гроша 20 1/2; Савва Колевъ 17 1/2; Димитръ Аврамовъ гроша 17 1/2; Стоянъ Н. Брадѣновъ гроша 20; Димитръ Чонковъ гроша 17 1/2; Ганѣ Ивановъ гроша 5; Лала Б. Балѣдѣева гроша 70; Богдана Н. Хитева гроша 104; П. а. Х. Тюдеа гроша 91; Рада Г. Виткова гроша 208; П. Ст. Прѣвовъ гроша 91; Ст. Хр. Кѣневъ гроша 50; Ив. Драгановъ гроша 260; Никола Митовъ гроша 20 1/2; Вѣлю Сотировъ гроша 45 1/2; Сичко гроша 37,648. — Отъ Черковно Училищното Настоятелство.

Прѣдсѣдатель П. Н. П. Христовъ
Настоятель училищный П. Д. Павловъ.